

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΒΙΩΜΑΤΑ, ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Διαπαιδαγώγηση των Εφήβων στη Σημερινή Κοινωνία: Ελευθερία και Περιορισμοί

Το παρακάτω διασκευασμένο κείμενο έχει αντληθεί από την ηλεκτρονική πηγή www.paidiatros.com και υπογράφεται από την ψυχολόγο Λουΐζα Θεοφάνους. Αναφέρεται στις δυσκολίες που έχει η διαπαιδαγώγηση των παιδιών, ειδικά των εφήβων, από τους γονείς.

Το κυριότερο γνώρισμα της εφηβείας ως στάδιο ανάπτυξης είναι η αναζήτηση της ταυτότητας του ατόμου και του ρόλου του στην οικογένεια και την κοινωνία. Αναπόφευκτα, ο έφηβος βιώνει εσωτερικές συγκρούσεις, στην προσπάθειά του να γνωρίσει τον εαυτό του και τους άλλους και να διεκδικήσει περισσότερη αυτονομία, ενώ ταυτόχρονα εξακολουθεί να χρειάζεται την αποδοχή και τη στήριξη των γονιών του. Έτσι, όταν οι γονείς γίνονται υπερπροστατευτικοί ή πολύ αυστηροί, οι προσπάθειες του έφηβου για δημιουργία ταυτότητας και αυτονομία υπονομεύονται, κάτι που τον οδηγεί στη χαμηλή αυτοεκτίμηση, την ανασφάλεια και συναισθήματα όπως ο φόβος, ο θυμός, η λύπη και η απογοήτευση, καθώς επίσης και σε συναισθήματα εχθρότητας απέναντι στους γονείς.

Ο τρόπος με τον οποίο εκφράζονται και εξωτερικεύονται οι συνέπειες αυτές καθορίζεται από διάφορους παράγοντες, όπως η ιδιοσυγκρασία του παιδιού και οι σχέσεις που έχει με άλλα μέλη της οικογένειας και της κοινωνίας. Έτσι, ενώ ορισμένοι έφηβοι αντιδρούν στην υπερπροστασία επαναστατώντας κατά των γονιών τους και πολλές φορές και κατά της κοινωνίας γενικότερα, άλλοι κλείνονται στον εαυτό τους και προσπαθούν διαρκώς να ικανοποιούν τους γονείς τους σε βάρος της δικής τους προσωπικότητας και αυτονομίας.[...]

Από την άλλη, υπάρχουν γονείς οι οποίοι θέτουν ελάχιστους ή καθόλου περιορισμούς στα έφηβα παιδιά τους.[...] Υπάρχουν επίσης γονείς οι οποίοι λόγω

χαρακτήρα και προσωπικών εμπειριών δυσκολεύονται να επιβληθούν, και άλλοι οι οποίοι λόγω υπέρμετρης αφοσίωσης στην εργασία τους ή και αδιαφορίας δεν αφιερώνουν τον απαραίτητο χρόνο και ενέργεια στη σωστή διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους. Σε αυτές και ανάλογες περιπτώσεις, οι έφηβοι αφήνονται να αντεπεξέλθουν με μια αυτονομία που η ηλικία και οι εμπειρίες τους δεν τους επιτρέπουν συνήθως να αξιολογήσουν και να αξιοποιήσουν σωστά.[...]

Από όλα τα πιο πάνω προκύπτει ότι ο έφηβος δεν είναι πια παιδί, αλλά ούτε και ενήλικας, γι' αυτό και χρειάζεται ανάλογη συμπεριφορά από πλευράς των γονιών. Χρειάζεται οριοθέτηση που να ανταποκρίνεται στην κοινωνία στην οποία ζει, ανάλογα και με την ηλικία στην οποία βρίσκεται. Από την άλλη, έχει ανάγκη από ελευθερίες και προνόμια, το δικαίωμα να διαφωνεί με τους γονείς και η γνώμη του να λαμβάνεται υπόψη και να μπορεί να παίρνει αποφάσεις για τον εαυτό του. Κάτω από τέτοιες συνθήκες, ο έφηβος θα βοηθηθεί να ωριμάσει, να γίνει πιο υπεύθυνος, να έχει υγιείς σχέσεις και αυτοεκτίμηση και να διαμορφώσει μια προσωπικότητα ικανή για σωστή επικοινωνία με τους άλλους.

A3. Ο αρθρογράφος υποστηρίζει ότι «ο έφηβος δεν είναι πια παιδί, αλλά ούτε και ενήλικας, γι' αυτό και χρειάζεται ανάλογη συμπεριφορά από πλευράς των γονιών». Να συντάξεις επιστολή 200 – 250 λέξεων με αποδέκτες τους γονείς σου στην οποία λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές που βιώνεις ως έφηβος: α) θα εξηγείς τους λόγους για τους οποίους κάποιες φορές η σχέση σας οδηγείται σε σύγκρουση και β) θα διατυπώνεις με επιχειρήματα την ανάγκη σου να ανεξαρτητοποιηθείς, καθώς αυτό βοηθά στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς σου. Μπορείς να αξιοποιήσεις και στοιχεία από το κείμενο αναφοράς.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΗΛΙΑΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ (1913 – 2015)

Εφηβεία

Το παρακάτω ποίημα είναι του Ηλία Σιμόπουλου, ποιητή με πολύχρονη παρουσία στα ελληνικά γράμματα. Μέσα από το έργο του προβάλλονται οι παγκόσμιες αξίες της πανανθρώπινης φιλίας, της αγάπης, της ελευθερίας, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Τι όμορφο που ήτανε
το παραμύθι της άνοιξης
τα κυριακάτικα πρωινά
με τις καμπάνες του Άη-Σπυρίδωνα
σε μιαν εξαίσια μουσική συναυλία-
όταν ανεβαίναμε
τα μαρμάρινα σκαλοπάτια
όταν κατεβαίναμε
τους κήπους με τις τριανταφυλλιές
όταν δεν υπήρχε χτες
ούτε σήμερα
ούτε αύριο
παρά μονάχα τα ηλιοκαμένα μας σώματα
με τα πλατιά στέρνα, τα γερά μπράτσα
τα εφηβικά μας όνειρα
που δεν υποψιάζονταν τα δόντια της φθοράς
ο δίχως σύνορα ουρανός
κι ο στρατηλάτης άνεμος
που 'φερνε τα μηνύματα
μιας άνοιξης αιώνιας
Τι όμορφο που ήτανε
το παραμύθι της άνοιξης!

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Πώς αισθάνεται το ποιητικό υποκείμενο αναπολώντας στιγμές από την άνοιξη της εφηβικής του ηλικίας; Με ποια εποχή του χρόνου ταυτίζεις τη δική σου εφηβεία και γιατί;

ή

2. Να υποθέσεις ότι τηρείς προσωπικό ημερολόγιο. Να γράψεις τα συναισθήματα που βιώνεις από την καθημερινότητα της δικής σου εφηβείας.

Μονάδες 25